

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 frt — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betegh Pál könyvnyomdája) intézendők
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő:
Dr. Vajda Emil.
Társaszerkesztők:
Solyomosi Endre.

Főmunkatárs:
Pogány Kornél.
Társaszerkesztők:
Embery Árpád.

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adhatók vissza. — Hirdetmények olvasó árszabály szerint számítottak — Egyes példányok kaphatók Gál János dohánytözségében.
Nyitvatartás: péntek 15 kr. — Bélyeg-díj külön 30 kr.

A birtokrendezés, tagosítás és birtokváltás.

Irta: **Deák Gyula** birtokrendezési mérnök.

III.

A gyakorlatban a megoldás egészen más.

Először is a telekkönyvi másolatokban elhelyezett adatok megvizsgálása egyszerűen a felmérés utánra, a földkönyv és birtokívek összeállításának idejére maradnak el a mérnöknek, se birtokosnak fogalma sincs az azokban rejlő hibákról, hanem szentírás minden, a mi éppen be van írva.

Másodsor a birtoktisztázás abból áll, hogy a felmérés felhívja a birtokosságot földjeinek neves czövekekkel való ellátására s meghívja ugyan a czövekelésre az érdekeltiséget felvilágosítások adása végett; de előre tudatja, hogy a harmadik napon már egyetlen birtokos sem fog neki alkalmatlankodni, mert egynek sincs sem ideje, sem kedve őt reggeltől estig hegyenvölgyön egy oly labirintusba követni, melynek minden egyéb czélja lehet, de a birtoktisztázás, a mint ezt a laikus birtokos elképzelem, éppenséggel nem. Maradnak tehát a műszaki és telekkönyvi értelemben majdnem értéktelen neves czövekek és egy vagy két indikátor. E czövekek pedig, eltekintve attól, hogy nagyon sok birtokos rá sem gondol a kirakásukra, mert — elég helytelenül — fél a birtokháborítási pörtől megmondják ugyan, hogy az illető területet ki használja, ki tartja magáénak, de arról nem szólnak, hogy milyen a telekkönyvi állapot s e kérdésre az indikátoroktól is nemleges választ kapunk. De sőt maga

a felmérés sem sokat törődik a telekkönyvi állapotokkal, mert azt csak nem lehet tőle kívánni, hogy az összes telekkönyvi iratokat tavasztól őszig maga után cipeltesse, ezért egy munkást fizessen s a szép munkanapokat keresgélésekkel töltsse el.

E szerint tehát a birtoktisztázás összegsugorodott azzá, hogy felmérések a tényleges birtoktestek, később a mérnök lehetőleg beilleszti a telekkönyvi adatokat saját tetteles alapon eszközölt mérési adataiba s a végén a hitelesítéskor felmerülnek oly viszonyok, hol mérnök és birtokos augurszerűleg szembenevethetnek, gondolván, hogy ezt bizony te se érted, de én sem.

Ezzel szemben nézetem szerint az a helyes, ha a mérnök dolgozó szobájában a telekkönyvi adatokat kritika alá vonta, a szükséges jegyzeteket elkészítette s így felkészülve, a helyszínen azzal kezdi működését, hogy a telekkönyvi tulajdonosokra nézve a munka folyamán nagyon szükséges adatokat beszerzi. Ilyen adatok a következők: él-e, meghalt-e a telekkönyvi tulajdonos? Kik laknak helyben, kik a külső birtokosok? Kik az egyszerű birtokosok, hogy megkülönböztető jegyeikről lehessen gondoskodni? Milyen számu telekjegyzőkönyvben, vagy telekjegyzőkönyvekben van minden egyes tulajdonosnak része? és több hasonló.

Igy megismerkedve a tulajdonosokkal, meg lehet kezdeni a birtokosok kezei közt levő okiratok tudomásul vételét s részlet-részletre járva az adatoknak a természettel való összehasonlítását. Így dolgozva a belsőségben az okmányok átvizsgálása miatt naponta átlag 150—200 részletet lehet tisztázni; de a külsőségben 6—800

részletet is lehet az összes indikátorok és az érdeklődő birtokosok jelenlétében helyszínelni.

Most már lássuk e munkarend eredményét.

Első sorban a mérnök nagy mennyiségű becses jegyzet birtokába jut, melyeket a felmérés közben, az elhelyezkedés és a terelés végrehajtásánál kitűnően felhasználhat. Ezen kívül a mérnöknek ideje van odahatni, hogy a hivatalból kiigazítandó hibák kiigazítása megtörténjék; de egytuttal a birtokosoknak is van alkalmuk és idejük sérelmeiket megtudni, pótló intézkedésekről gondoskodni, a hiányzó vagy hibás okmányokat pótolni, illetőleg kiigazításukról az egész felmérés és kidolgozás ideje alatt a hitelesítésig intézkedni. Továbbá az eljáró bíróságnak is meg van az a könnyebbége, hogy a hivatalos birtokváltási tárgyalásnál mérnök és birtokos teljesen előkészített adatokkal állanak elő, s a mit ez előkészület nélkül el lehet végezni öt hét alatt, azt így el lehet referálni és tudomásul venni öt nap alatt. Végre az sem megvetendő eredménye az én rendszeremnek, hogy a mérnök tisztában állván a telekkönyvi adatok állapotáról, esetről-esetre ismételni tudja a birtokosokkal a tetteles birtoklásoktól eltérő telekkönyvi viszonyokat, rámutat a hibákra s azok kiigazítása iránt felvilágosításokat adhat az ámuló-bámuló birtokosoknak; de sőt a tetteles birtoklásokra vonatkozó viszonyokat is sokkal alaposabban tudhatja indikátor és a birtokosok segítségével megismerni, mint kettőtől (az indikátorok czélja a megyevonalak és tetteles birtoklások ismertetése; telekkönyvi tekintetben reájuk számítani abszolút lehetetlen); legutol-

T Á R C Z A.

Őszi szellő . . .

Őszi szellő sír a tájon,
Sárga levél zörg az ágon.
Sárga levél, sárga halál,
Életemmel mily jól talál . . .

Futó felhőt kerget a szél,
Hozzám az oly búsan beszél.
Azt sohajtja, azt beszéli:
Éltemet is ily sors éri!

Megy tovább s én állok ottan,
Olyan árván, elhagyottan.
S érzem, hogy e szív vágyai
Futó felhő foszlányai.

Enyelegve gyakran . . .

Enyelegve gyakran kérdem, hogy szeretsz-e?
S mosolyogva intél rá igen.
S szemem mig ajkad csábmosolyát leste:
E szép fő vállamon pihent.

Enyelegve gyakran csókért esedeztem,
S ott égett ajkad ajkamon.
S mig csókod mézét ittasodva szedtem:
Remegve tartott két karom.

Enyelegve gyakran, karjaidba dölve
Hallgattam altató danád;

Lelkem gyönyörrel röppent a jövőbe
S onnan mosolygott vissza rád.

Azóta hej! sok, sok tavasz virult már,
S te is virulsz még édesem,
Nem mint tavasz, de mint gyümölcsöző nyár,
S mással enyelegsz nem velem!

Török Bódog.

Báthory István és a kegyencznő.

— Történeti rajz. —

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

A Báthory-nemzettség a Guthkeletiektől veszi eredetét, kiknek őse Svábföldről származott Magyarországra Péter király alatt.

Két ágra szakadtak: Ecsedi és Somlyai Báthoriakra. Ezek majdnem mind erdélyi fejedelmekké lőnek. Mielőtt Báthory Istvánt megválasztották volna Erdély fejedelmévé, az erdélyi rendek II. Szelim szultánhoz és Miksa császárhoz küldtek követeket. Miután megengedték nekik a fejedelemválasztást, nagy lelkesedéssel Báthory Istvánt, nagyváradi várnagyot, Bihar megye főispánját választották meg, ki magát erdélyi vajdának nevezteté. Békesi Gáspár, ki magának szánta a fejedelemséget, minden módon áskálódott ellene, de midőn beütött a fölbérelt sereggel Erdélybe, Báthory 1575-ben csufol megverte s később Békesit a kolozsvári gyűlés halálra ítélte.

Azalatt a lengyel király (Valois Henrik) bátyjának, IX. Károly francia királynak mag-

tan haláláról értesülvén, titkon elhagyta az országot és visszatért hazájába. A lengyel rendek határnapot tüztek ki, de mivel nem tért vissza, új királyt választottak maguknak. Báthory Istvánt, Erdély fejedelmét választották meg nagy lelkesedéssel 1576-ban és Krakkóban megkoronázták.

Báthory István, még midőn erdélyi fejedelem volt, a török szultánnak oly fontos szolgálót tett, hogy ez megígérte, hogy bármely kérését teljesítendő.

A fejedelem egyik napon betoppan a szultánhoz és emlékeztetve ígéretére, kérte, hogy a szépségükről híres kegyencznői közül a legszebbet mutassa meg neki.

Hasztalanul iparkodott a szultán Báthoryt lebeszélni erről, a fejedelem, ki szerette volna kíváncsiságát kielégíteni, nem tágitott, sőt majdnem követelte a szultántól ígéretének beváltását.

— Legyen meg a te akaratod! — mondá a szultán és Báthoryt a hárembe vezette.

Gyönyörű szép leányt mutatott neki, kinek tündéri bájos termete egészen lebilincselte Báthoryt. Ilyent a napkeleti fejedelmek még a paradicsom angyalairól se álmodnak. A leány bámulva tekintett Báthory szép férfias arcára, ki nem győzte a szultán előtt dicsérni a kincset, e drága követ, kinél szebbet halandó nem látott.

Báthory távozott a szép kegyencznőtől és az irigység bizonyos nemével gondolt arra a boldogságra, hogy a szultán ily tüneményt bírhat.

jára pedig a birtokosoknak alkalmuk van okmányaikat szakértővel megvizsgáltatni s minden birtokos könnyen megteheti, hogy 6—10 napig a mérnököt kísérgetve, minden egyes földje tulajdonjogi viszonyairól személyesen meggyőződjenek.

Most pedig összevonhatjuk eddig tett fejtegetésünk eredményét és mint laikusok is kimondhatjuk, hogy a birtokrendezés legfontosabb feladata a birtoktisztázás és hogy e birtoktisztázást csak a felmérés előtt lehet kedvező eredmény kilátásával végrehajtani.

Az E. K. E. estélye.

Az „Erdélyrészi Kárpát Egyesület“ udvarhelymegyei osztálya f. hó 23-án tartotta Ugron János alispán elnöklété mellett első hangverseny-nyel egybekötött estélyét. Őszinte, lelkes örömmel adunk számot e helyen az estély fényes sikeréről, mely remélünk engedi, hogy a működését ily szerencsés auspiciumok mellett kezdő egyesület mi hamar fel fog virágozni s ugy erkölcsileg, mint anyagilag képes lesz misszióját kitűnően betölteni. Városunk előkelőségének színé-java adott találkát az E. K. E. legelső estélyén, melynek notabilitásaink, valamint a szép eszméért nem-mesen hevülő hölgyközönség megjelenése való-sággal ünnepi színezetet adott.

Maga a hangverseny egyike volt a legsikerültebbeknek, melyekben kicsi városunkban ez ideig gyönyörködni szerencsénk volt. Fényét és érdekességét kizárólag emelte a dr Szádeczky Lajos kolozsvári egyetemi tanár által tartott felolvasás, melynek élénk hatását az a falrengető, szűnni nem akaró taps és éljenzés illusztrálta, mely utána a teremben felzúgott. Szádeczky „Székely történetek és históriák“ cz. alatt kedélyesen, csevegve mesélt el egy pár humoros epizódot a Székelyföldön tartott kutatásainak korszakából. Jóízű, vidám történetkéket, hogy nézték őt rablóvezérnek, tekerő őröknek, betörőnek, adóvégrehajtónak és több más hasonló uri egyénnek itt köztünk, székelyek közt. Ezek az egyszerű, igénytelen apróságok az ő kedves, behizelgő modorában előadva, élénk tetszést arattak különösen az ifjuság körében, mely a fiatal, rokonszenves felolvasót valóságos ovációval ünnepelte.

A műsor másik kiemelkedő számát a dr Vajda, Hoffmann, Nagy, Kohn urakból álló quartett-társaságnak a vidéken szokatlan virtuozitással

A szultán a kegyencznőnél maradt. Egyszerre lövés dördült el a háremben és a kegyencznő holtan rogyott le. Erre kilépett a szultán és intett a fejedelmnek, ki odasietett. A bájos leány hókeblét a halálhozó golyó pirosra festette és halványan feküdt a diszes szőnyegen.

Fájdalmas pillantást vetett rá a szultán és mondá:

— Mondtam neked, hogy állj el kérésedtől.

Á hárem törvényei szerint meg kell halni a kegyencznőnek, kinek szemei keresztényt pillantanak meg.

Meghatva állt Báthory a drága halott előtt és leverve távozott. Halála napjáig mindig szemrehányást tett önmagának, a miért közvetett gyilkosa volt egy csodaszépségű nőnek, kihez hasonlót soha sem látott.

Gondolatok.

— Péterfi Tamástól. —

Minden ehéz, mit a földön viselünk kelt; csak egy könnyű: a szemfedőnk fátyola, — de ezt már nem érezzük.

Mielőtt hosszú életért imádkozol: gondold meg, hogy mennyit lehet szenvedni egy rövidke perc alatt.

A feneketlen hordót is kitalálták már, csak hogy — üresen.

A csillag lehull, a virág elhervad, az ember meghal, a fa kiszárad és így csak az elnevezés más-más, de sorsunk egyenlő, sorsunk egy: az enyészet.

Minden szívnek eljön a tavasza — szerelem; csak vigyázzon, ne hagyja benne hosszúra nyulni — az áprilist.

előadott vonós négyese képezte. A Beethoven világhírű Rasumoffszky quartettje volt ez, melynek édes-bús dallamos andantóját, játsszi, enyelgő scherzóját s a hatalmas, megrázó „Theme russe“-ét finom érzéssel, művészi nünanczizással s csodálatos technikai bravurral adta elő a művészi zenésztársaság. Városunk műértő közönsége meg-megújuló tapsokban és ujrázásban adott kifejezést tetszésének s hálájának a nyújtott műélvezetért.

Török László nagyon csinosan, erős gyakorlatossággal s magyaros rithmus-érzékkel játszott czimbalmom néhány szép magyar népdalt. Gálffy Kálmán a kereszturi járás közszeretetének örvendő szolgabírája Rédigér »A dalnok iskolája« cz. költeményét szavalta nagyon szépen. Át-érezve s briliánsan érvényre juttatta a vers minden szépségét s a női kacskók sűrű tapsaiból bátran következtethetjük, hogy őt még tovább is szívesen halgatták volna.

Dr Vajda Emil eljátszotta Boka kesergőjét. De mény Ferenczné urnő kísérte zongorán preczizen, diszkrétén ritka könnyűséggel. Ráadásul előadták még Huber Károlynak a Rákóczy induló-jára irt ábrándját.

Referádámban utójára maradt Embery Árpád monologja, pedig illő, hogy első helyen figuráljon, mert a program egyik legérdekesebb számát neki köszönjük. Ha nem csalódunk, ő a kis szellemes, humoros apróság szerzője s így kettős sikert aratott annak kitűnő, mindvégig kacag-tató előadásával.

A hangversenyt a helybeli dalárda fejezte be, elénekeltén egy csinos népdal-indulót.

A diszes közönség azután a reáliskolai internátus éttermében kedélyes társas vacsorára gyűlt egybe. A bor mellett megeredt a tósztok árja, melyekkel megújult az ováció az E. K. E. kolozsvári vendégeinek Szádeczky Lajosnak, Moldován Gergelynek. Felköszöntőt mondtak: Ugron János a vendégekre, Bod Károly dr Szádeczkyre, dr Moldován a székely nőkre, dr Vajda dr Szádeczkyre, dr Szádeczky dr Vajdára, mint a hangverseny rendezőjére stb.

R. G.

Budapesti levél.

Budapest, 1895. márcz 26.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Elmúltak a gyász napjai. Fekete zászlók ezrei, üzletek söt mulatóhelyek gyászszal bevont lámpái meghatóan bizonyították, hogy a főváros is bőven kivette részét a közös fájdalom-ból. Fenséges nyugalom uralkodott mindenfelé s a nemzet nagy hallottjának képe minden második

A víz a hidegtől, a szív a közönytől fagy meg.

Ne kérdezd soha, hogy: mit ér nekem a világ? hanem azt, hogy: mit érek én a világnak?

Türed békével a sors csapásait, a szenvedéseket, hiszen mennyországba sem lehet bejutni, mielőtt ki nem szenvedtük a halált.

Legnagyobb uszorás az élet! Mert kis örömmek is nagy kamatot veszen.

Olyan a késői szerelem, mint az ősz virágja a kikerics: az is virág — de nincsen illata.

A lélek erejét a szenvedés szokta megmérni.

Milyen különös az életnek egyetlen percze is, mely az örvedezőnek rövid, a szenvedőnek hosszú.

Legtöbb ember halála órájátán sem tudná megmondani, hogy miért élt a világon.

Nyomorultabb az ember a féregnél, mert ott is rá-gódik, a hol nincs mit rágnia.

A szerencsétlenség utja a vigyázatlanság ösvényénél kezdődik.

A mennyország itt a földön van, de nem keres fel minket, ha mi nem sietünk azt fölkeresni.

Olyan a rossz kritikus, mint a foghúzó kovács, azt gondolja, minden fogó jó fogó, csak foghasson véle!

A munka nem teher, hanem csak az ész rozsdá ellen való köszörtője.

A ki életében csak aranyért küzdött, annak emlék-szobrát nem fogja marni a — rozsdá.

kirakatban ott diszelgett, mintegy figyelmeztetve: »Szeretlek benneteket még a síron túl is, ne felejtsetek el soha!« S ez alatt ott künn a zarándoklás méltó helye, a sirhant mintegy rogyini látszik a virág- és koszorú-erdő alatt. Gazdag és szegény egyenlő lelkesedéssel róttá le a kegyelet adóját. Alig is van a magyarnál hálásabb nemzet: megbecsüli nagyjait, talán azért, mert oly sokat szenvedett . . .

Megesett a nyitrai választás, méltó dícsőségére Tarnóczyéknak. Latkóczy államtitkár azonban nem kér ebből a mandátumból, mert a kortesfogások ilyen körmönfont gyakorlásáról aligha volt neki is fogalma. A spanyol kortesnek is vannak bajai a katonatisztek miatt. Ujságírók buktatták a miniszteriumot, mert őszintén mertek irni. De talán mégis túllöttek a czélon, mert nem nagy gyönyörűség lehet Kubába menni, pláne katonatisztnak. Spanyolországnak most nem a legjobban állnak az ügyei, lám az Egyesült Államokkal is összeveszett. Különb Budapesten is volt ujságíró hajsza s bizony ott is zenebona s viaskodás lett belőle; de hát valaminek csak kell történnie, mert máskép hogyan irhatnék meg olyan dolgokat, a mit már úgy is tud mindenki.

A főrendiházban heves viták folytak a kedvezőtlen vallási viszonyok között, született honfitársaink miatt, de azért Jerikó falai nem dőlnek meg másodsor. Egy kis rakéta puskapor-szaggal egyébb semmi.

Pár nap múlva korunk egyik legnagyobb alakja, Bismarck 80 éves lesz. Már előre vetette árnyékát e születésnap; szegény Lewetzon elnök izzadt bele, mikor leszavazták hazafias indítványával s nem kisebb embernek kellett megvizsgáztalni a friedrichsruhi remetét, mint a németek hatalmas császárjának. Pedig idő — nem is oly régen — hogy a fiatal uralkodónak nem volt kedvére a történelmi 3 hajszál tulajdonosának mozgólódása.

Ernesto Rossi jön, hogy ujabban magával ragadja a fővárost, vagy hogy megmutassa különben törekvő színészeinknek, hogyan kell Shaksperet magyarázni. Csak valótánkat meg ne ingassák a borsos helyárok. Mert az már úgy szokott lenni, hogy Sarah Bernhardék, Duséék, Turolláék stb. szereplése után nemcsak helyök marad üres, hanem zsebünk is.

Munkácsy sem pihent tétlenül, ismét munkának bizonyult, három képet készítvén el — mint természetes — nagy virtuozitással.

Őszinte szívvel kérek bocsánatot, t. Szerkesztő uram, hogy ma a szokottnál is unalmasabb voltam, de hát si licet parva componere magnis: Quandoque bonus dormitat Homerus.

Minden jó! kívánva, maradtam a tisztelt Szerkesztő urnak.

kész hive: h a.

Felhívás előfizetésre.

A „Székely-Udvarhely“ cz. közigazgatási, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi hetilapra a folyó évi április-juniusi 2-ik negyedre új előfizetést nyitunk:

Egész évre	4 frt
Félévre	2 frt
Negyedévre	1 frt
Papoknak és tanítóknak	3 frt
Külföldre egész évre	6 frt

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, kérjük annak szíves kiegyenlítésére, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen. Előfizetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Teljes tisztelettel
a „SZÉKELY-UDVARHELY“
kiadóhivatala.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk mai számából több mutatványszámot küldtünk szét. Kik nem ohajtják megtartani, illetve előfizetni nincs szándékuk, tisztelettel kérjük a czimszalagon: „Vissza Székely-Udvarhelyre“ jelzéssel az illető postahivatalnál feladni szíveskedjenek, hogy már a jövő számnál fölösleges példányokat ne nyomtassunk. Ki a jelen számát megtartja, előfizetőnkül tekintjük. A kiadóhivatal.

emelveztetve:
túl is, ne fe-
a záradok-
gyui látszik
és szegény
velet adóját.
mzet: meg-
sokat szen-

méltó dicső-
államtikár
mból, mert a
gyakorlásról
yol kortesnek
tt. Ujságírók
szintén mer-
czélón, mert
bába menni,
zágnak most
u az Egyesült
u Budapesten
s zenebona s
nek csak kell
rhatnék meg
mindenki.

olytak a ked-
született hon-
ai nem dőlnek
kapor-szaggal

k legnagyobb
előre vetette
zewton elnök
afias indítvá-
ett megvizasz-
a németek ha-
— nem is oly
nem volt ked-
nosának moz-

bban magával
rutassa külön-
n kell Shaks-
meg se ingas-
ar úgy szokott
éék, Turollák
k marad üres,

ül, ismét mun-
észtívén el —
ással.

patot, t. Szer-
is unalmasabb
onere magnis:
us.

am a tisztel

ez hive: h a.

re.

közigazgatási,
epirolalmi heti-
ik negyedre uj

4 frt
2 frt
1 frt
3 frt
6 frt

előfizetéseikkel
k annak szives
étküldése fenn-
a kiadóhivatal-

tisztelettel
LY-UDVARHELYI
hivatala.

K.

mutatványszá-
ják megtartani,
tisztlettel kér-
S z é k e l y - U d -
postahivatalnál
a jövő számnál
sunk. Ki a jelen
tekintjük. A

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Jäeger Nándor, brassói adóhivatali gyakornokot, aszékelyudvarhelyi adóhivatalhoz adótisztte kinevezte.

— **Áthelyezések.** A pénzügyminiszter Szabó Gyula székelyudvarhelyi kir. adótisztet az újonnan felállított ráczkevei kir. adóhivatalhoz áthelyezte. Szorgalmas, munkás tisztviselő és jó kollégát veszít el benne adóhivatalunk. — Nagy János, sárvári kir. adótisztet a székelykereszturi kir. adóhivatalhoz helyezte át.

— **Személyi hír.** Lapunk felelős szerkesztője ma délután Kolozsvárra utazik, hogy holnap résztvegyen az „Itthon” írói kör javára rendezendő hangversenyen. A nemzeti színházban rendezendő koncerten Nagy Gábor zeneszerző új hangverseny darabját fogja bemutatni.

— **Bírói vizsga** Bartalis Antal, helybeli törvénytudományi aljegyző, a gyakorlati bírói vizsgát Budapesten, sikerrel letette. Gratulálunk

— **Természeti tünemény.** Tegnap délután városunk fölött zivatar vonult végig esővel, dörgéssel, jéghullással; végül szivárvány is volt látható. Most már csak joggal mondhatjuk, hogy itt a tavasz.

— **Városi közgyűlés.** Az első rendes városi közgyűlés f. hó 27-én délelőtt zajlott le, melynek 26 számból álló tárgysorozata volt. Fontosabbak a következők: Az E. M. K. E. közgyűlése alkalomával rendezendő ünnepségek bizottságába tagokat választott be a közgyűlés, kik a vármegyétől, az egyesületektől kiküldött bizottsági tagokkal egyetértőleg intézkedjenek. — A barompiaczon talált római fürdő-romok jelzésére vonatkozólag azt határozták, mivel e teret parcellázni akarják, míg ez meg nem történik, addig az intézkedést elhalasztják. A bérkocsik számát 10-ről 30-ra emelik. A közgyűlés elfogadta a város világitása, a házi szemét, és moslék kihordása, közutak és terek tisztántartására vonatkozó szerződéseket. A közutakra vonatkozólag elfogadták dr. Kassay Albert orvos indítványát, hogy a közutakat szakértőkkel vizsgáltsák meg és évről-évre egy pár kútnak mélyítését és korszerű átalakítását vigyék keresztül, ne hogy azok továbbra is a különféle bacilusok melegágyai legyenek. A behajthatlan pótdák törlésére vonatkozólag 3 tagu bizottságot küldöttek ki és azok jelentésének beadása után fognak csak érdemlegesen határozni. Szemerjai Lajos kérését, névszerinti szavazás után, szótöbbséggel elutasítják. A csángó községek temploma és iskolája építésére 50 frtot szavaznak meg. Az ev. ref. főiskola elemi osztályainak fenttarthatására kért 1000 frtnyi évi segélyt nem szavazzák meg, mert a város állami segélyvel községi iskolának a fölállítását óhajtja.

— **Az iparos Önképző- és Betegsegélyző Egylet V. közgyűlése.** Ötödik közgyűlését tartá ez egylet, mely rövid multja dacára oly szép fejlődést s oly gazdag eredményt mutathat föl. A közgyűlést Solymossy Endre, elnök nyitotta meg, üdvözlővén a szép számmal megjelent tagokat s érdekesen vázolta az egyletnek teendőit a jövőre nézve. Ezután Csillag József egyll. titkár olvasta föl terjedelmes jelentését, melyből megtudjuk, hogy az egyletnek összesen (az 1894-ik év végén) 294 tagja volt. Tartott 12 v. ülést és 1 közgyűlést. A könyvtár 107 kötettel szaporodott, 170 forint 30 krajczár értékben. A játszó és olvasó-egylet naponta átlag harminczan látogatták. Az egylet lapokra is sokat áldoz. Egyik örvendetes ténye az egylet önképzőkörének a fillérestély, melynek r. b. elnöke Fischer Ferencz volt. Az önképzőkör 3 szini előadást is rendezett a dalegylettel karöltve, melyből 106 frt 50 kr folyt be. Az 1894. év végén az egylet vagyona tesz: készpénzben 9 frt 26 kr; betét 1734 frt 53 kr; ingóságokban 755 frt 1 kr; könyvtár 694 műnek értéke 700 frt. Összesen 2695 frt 80 kr. A jelen évi emelkedés 94 forint 99 krajczár. A pénztárszámadások mintaszerűen pontosan vezetettek, a mi mindenre Ferenczi János lelkiismeretes, pontos munkájának eredménye. Ezután közfelkiáltás útján megválasztották: elnöké: Solymossy Endre; alelnökké: dr. Vajda Emil; titkárrá: Csillag József; jegyzökké: Németh Sándor és Kolombán Lukács. Pénztárossá: Ferenczy János; gazdává:

Bartók István; ellenőrré: Csillag István; könyvtárnokká: Fischer Ferencz, Benedek Géza; ügyvédé dr. Kovács Mór; orvossá: dr. Ráczkövy S. és dr. Gerich Károly. Ezenkívül 12 v. tag választott szavazás után, legtöbb szavazatot nyertek: Jakabos György, Rudolf József, Balázsy Ignác, Csoma Károly, Tassaly Lajos, Kassay Dénes Szabó Gyula (adótiszt), Szabó Gyula (könyvk.), Bodrogi Sándor, Balázská Károly, Nagy János és Szabó József. 4 póttag: Szeles Dénes, Jankovics Géza, Barkóczy Károly és Martonovics Szilárd.

— **Korcsolya-bál.** Tegnap este tartotta meg a helybeli korcsolya-egyesület az idei bálját, mely jól sikerült. Erről bővebben jövő számunkban.

— **Társas összejövetel a kaszinóban.** Április 6-án, azaz szombaton este 1/2 8 órakor lesz a harmadik összejövetel a kaszinóban. A rendező bizottság e hét folyamán aláírási ívet fog köröztetni, melyre azok írják nevüket, kik az estélyen megjelenni szándékoznak.

— **Fényes ebéd az alispánnál.** Az E. K. E. estély fényes sikere s a körünkben időzött vendégek tiszteletére előkelő társaság volt hivatalos folyó hó 24-én délben, Ugron János alispán az E. K. E. tevékeny elnökének vendégszerető házához. A bázisszonyi teendőket a ház bájos ur-nője Ugronné szül. Mikó Margit teljesíté azzal a kedves, lekötözö modorával, mely oly kiválóan sajátja. A fényes ebéd alatt pompás hangulat uralkodott. Jelen voltak: Mikó Árpád főispán, dr. Török Albert, Ugron István, Mentovich Gyula, Stratzinger Emil, Molnár Károly, Bod Károly, Pogány Kornél, Solymossy Endre, dr. Vajda Emil, dr. Demeter Lőrincz, dr. Lengyel József, Szentkirályi Árpád, dr. Mezey Ödön.

— **Az E. K. E. vendégei.** Dr. Szádeczky Lajos és dr. Moldován Gergely a kolozsvári egyetem nagynevű tanárai, kik a központból eljőve, az E. K. E. helybeli osztálya által rendezett estélyen résztvettek, városunkból a hangverseny utáni napon, 24-én, elutaztak. Dr. Moldován egyenesen hazautazott. Dr. Szádeczky Fz.-Kereszturra ment, hogy Borbély Sámuel képezdei igazg. nagybecsű és érdekes okmánygyűjteményét megtekintse. — Dr. Szádeczky Lajos becses ígérést birjuk, hogy fölolvassát lapunk részére közlés végett átengedi.

— **Az E. K. E. helybeli szakosztályának márczius 23-án tartott estélyén bevétel volt 90 forint 30 kr, kiadás 38 frt 81 kr. Maradt a szakosztály javára 51 frt 49 kr. Felülfizettek: N. N. 6 frt, dr. Valencsik Ferencz 50 kr, Pál Adolf 40 kr és Jakab Elek a vármegye monográfiájának tudós írója küldött 1 frtot. Mindazon adakozóknak, valamint azon rendes tagoknak is, kik jegyeiket nem kedvezményes árban váltották meg, az egylet nevében köszönetemet nyilvánítom. Molnár Károly szakosztály pénztáros.**

— **Értesítés.** Értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a helybeli kir. adóhivatal folyó évi ápril 4., 5. és 6. napján költözködik át új hivatalos helyiségébe, a felső piac téren épült pénzügyi palotának bemenet jobbra eső földszinti részébe. Ezért jó lesz a sürgős ügyeket egy pár nappal előbb elintézni, mert akkor vagy épen nem, vagy csak nagy bajjal tudja a közönség ügyeit végeztetni.

— **Esküvő.** Fodor István, mérnök, lapunk tevékeny munkatársa, f. hó 28-án d. u. 3 órakor, a nagygalambfalvi ev. ref. egyház templomában esküdtöt örök hűséget Lőrinczy Sándor gazdatiszt leányának: Ilonkának. Boldogságkísérje frigyüket.

— **Márczius 15-ike.** A nagy nap megünnepléséről még mindig kapunk tudósításokat. Koronai községe is szépen megünnepelte a szabadságharc 47-ik évfordulóját. Énekelték a himnuszt, utána Simó Márton és Gály Sándor szavaltak igen szépen; ünnepi beszédet mondott Szász András, mint papjelölt, mely nagy hatást tett a népre. Elhatározták, hogy e napot minden évben megülik. Az ünnep rendezése Katona Mihály, Vas Mihály, Szállasy Márton és József buzgalmat dicséri.

— **Hangverseny.** Boka József, hangversenyző, f. hó 27-én, a Schnapek vendéglőben, élvezetes estét szerzett a közönségnek.

— **Összejövetel.** Ma egy hete este Tompa Árpád, m. kir. állami főreáliskolai tanár vendégszerető házában vacsorán volt együtt a tanári kar, hol igen kedélyes multság fejlődött ki, mely majdnem a hajnalig tartott.

— **Fillérestély Kereszturon.** Az utolsó előtti fillérestélyt Papp Anna és Borbély Póli önszáék rendezték. Az estélyen az udvarhelyiek szerepeltek: dr. Rózsa Géza, mint rendező, egy ezuttal is szellemes fölolvast tartott s kellemes előadásával meghódította a közönséget; dr. Vajda Emil pedig két hangverseny-darabot adott elő Borbély Póli csinos zongorakisérére mellett. Fölösleges fölemlíteni a hatást, mit elérték.

— **Hídépítés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a héjjasfalvi gyimesi állami út szakaszán levő 124. számú „Bálványos” pataki híd újraépítési munkálata Csik-Szeredában a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében f. é. április hó 3-án tartandó versenytárgyaláson fog kiadatni. Kikiáltási ár 4206 forint 35 krajczár.

— **Színészet.** A Hajdu színtársulata közönségünk teljes meglepedésére működik s megérdemli a legmelegebb pártfogást. Előadásai igen jó és hasznavehető erőket mutattak föl. Azzal a roszakaratu híreszteléssel szemben, hogy most közelebről újból egy színtársulat jő városunkba, Csóka igazgatása alatt, ki kell jelentenünk, hogy ez légből kapott. Csóka jön, de, saját kijelentése szerint, csak őszire.

— **Bismark-ünnep Brassóban és Nagy-Szebenben.** Ma, Bismarck herczeg 80. születésnapja alkalmából, a brassói szász tornaegyesület ünnepet ül. A tiszta jövedelmet a Honterus-émlék alapjának javára fordítják. Hasonló ünnepet Nagy-Szebenben is ülnek a szászok.

— **A kórház könyvtárának gyarapítása.** Mezei Ferencz úr a megyei kórház könyvtárának gyarapítására 60 füzetből álló regényt volt szives adományozni, a miért nevezett úrnak a kórház nevében midőn köszönetemet nyilvánítom, egyszerűsmind azon óhajtásimnak adok kifejezést, hogy ez úton mentől több szives olvasónak hasonló szivesége folytán mondhassak köszönetet. Székely-Udvarhely, 1895. márczius 14-én. Lukácsffi Lajos, kórház felügyelő.

— **Az udvarhelymegyei kórház 1895. évi febr. havi forgalma,** február havában ápolatott 46 fi. 31 nő összesen 77 személy, ebből gyógyult 24 fi. 5 nő javult 1 fi. 2 nő visszamaradt a kórházban márcz. havára 21 fi. 24 nő összesen 77 (halálozás nem fordult elő). Ezen betegek részére kiadott 1226 étadag ugyanannyi kenyéradag és 90 decziliter bor; ezekért fizettetett az élelmezőnek 324 frt 16 krajczár. A bejártó betegek száma a gimnáziumi szembajos tanulókkal együtt 85 személy volt. Székely-Udvarhelyt, 1895. márczius 14-én. Lukácsffi Lajos, kórház felügyelő.

— **Öngyilkosság.** Tichy Ede, vasúti mérnök, ki több éven keresztül városunkban lakott és itt a társadalom szeretetét megnyerte, Aradon ismeretlen okból, agyonlőtte magát.

— **Tűz.** Pénteken este Szombatfalván, Barabás Domokos csüre és istállója ismeretlen okból kigyult és leégett. Az istállóban bent égett két tehén és egy borjú is. Városunk tűzoltósága pontosan és gyorsan megjelent, kiknek segítségére voltak a bethlenfalvi tűzoltók is.

— **Gyilkosság.** Márczius 23-án este Virág Juon, Virág Stefan és Serbán Gyorgye, zombori lakosok, megtámadták Kelemen Nikolájt és Stefan Gyorgyét, az utóbbit agyonverték, Kelemen Nikolájt pedig súlyosan sérelmezték. A tettesek elfogtak s tettüket bevallották.

— **Gyujtogatás** Márczius 24-én éjjel Zomboron Máthé Ferencz, Vaszi fivére iránti bosszúból fölgyujtotta közös csüriüket. Tettes le van tartóztatva, tettét beismerte.

— **RÖVID HIREK.** A király Budapesten A király a husvétü ünnepek után 10—12 napra Budapestre utazik. — Stefánia özvegy trónörökösne keleti utazása. Márcz. 26-án Stefánia Abbáziából a Lloyd hajózá i társaságnak „Trieszte” nevű hajóján keleti útjára indult. A kis Erzsébet kir. herczegnő pedig

Laxenburgba utazott. — **A főrendiház.** Az izraelita vallásról és a felekezeti különbségről szóló javaslatokat a főrendiház elvetette. — **Kossuth-gyásznap Budapesten.** Szép márcziusi időben ünnepelte meg márcz. 24-én a főváros Kossuth Lajos halálának az évfordulóját. Ötvenezer ember vonult gyászlöbögőkkel a kerepesi temetőbe, Kossuth Lajos palmaerdős és virágos sírjához. — **A primási udvarból.** Vaszary Kolozs, biboros hercegprimás, Budapestről Esztergomba utazott és ott tölti a husvéti ünnepeket. — **Lemondás.** Latkóczy Imre, belügyi államtitkár, a nyitrai kerület újonnan megválasztott képviselője, lemondott képviselői mandátumáról. — **Hegyomlás.** Titelen a Kalvária-hegy leomlott és a tövében épült mulató-helyeket maga alá temette, hol 11 ember esett áldozatul a hegyomlásnak. — **Vilmos császár Velenczében.** A német császári pár apr. hóban hosszabb időre Velenczében érkezik. Az ottani királyi kastélyban, amely a császári párt tartózkodási helye lesz, elrendelték, hogy a szükséges intézkedéseket megtegyék, hogy a magas vendégeket illően fogadhasák. — **A karwini katasztrófa.** Szerencsétlen hely a karwin-osztrai bányakerület. A Hohenegger tárna robbanása rövid idő óta már a második katasztrófa, amely számos embernek életébe került és még többet élte fogytig nyomorékká tett. A katasztrófát az okozta, hogy Kombék robbantó munkás vigyázatlanul bánt a dinamitpatronokkal. Kezében egy patron felrobbant. A szerencsétlen porzikákra szakadt. Nem találta meg belőle egyebet, mint az egyik lábszárát. A szerencsétlenség 53. ember életébe került. — **A japánok győzelme.** A japáni csapatok elfoglalták a Halász-sziget erődjét. — **Forrongás Bulgáriában.** A tanuló ifjúságnál egy idő óta észlelhető forrongás most már komolyan nyugtalanítja a kormányt, mert az ellenzéki pártok szitják a tanulók elégedetlenségét, hogy így a kormánynak gondot okozzanak. A kormány azt hiszi, hogy számos orosz misszionárius vesz részt a mozgalomban, sőt néhányan vezérszerepet visznek abban.

Szinészet.

A brassói új színház igazgatója: Hajdu István színtársulatával városunkba érkezett és hét-főn Sardou „Szókimondó asszonya” című művével megkezdte előadásait. Ezen újdonsággal valóban élvezetes estét nyújtott ama közönségnek, mely a bemutató előadásán megjelent.

A darab előkelőbb alakjait, habár a reggel érkezett színészek meglátszott a fáradság, mégis igen jól személyesítették: Kiss János (Napoleon), Mátray József (Lefebre marschal), Moóry Sándor (Fusché), Bihary Béla (Neyperg gróf), Kissné (Katrin), Nagy Aida (Eliz), sőt a kisebb szerepeket adók is iparkodtak a műdarab sikerét előmozdítani.

Kedden volt a második bemutató, midőn Herczegh Ferencz „Három testőr” című vigjátékát adták elő.

Ezen az estén a szereplők már teljesen érvényesítették a darab jó oldalait; a közönség kitűnően mulatott; a játékos Moóry Sándor (Pollacsek), Biharyné Kornélia (Róza), Nagy Aida (Lujza), Bihary Béla (Rátky), Mátray József (Kosniczky Kázmér), kitűnően alakítottak.

Pénteken adták elő, az első bérletben, Kövessy Albert „Az új honpolgár” című 3 felvonásos, dalokkal bíró, eredeti fővárosi életképét. Az újdonság, valamint az abban játszó szereplők folytonos derűltsgében tartották a közönséget. Kitűnően játszottak és játékkal egymást felülmúlni törekedtek: Kiss (Gólya), Kissné (Euália), Bihariné (Nelli), Mátrai (Gerzson), Hajduné (Cziczelve), ki megjelenésével, kellemes csengésű hangjával és énekével meghódította a közönséget; Bihary (Tavaszi), Nagy Aida (Kádár Teréz), Szőke (Szalai), Moóry (Goldstein Számi), Guthi Sarolta (Virág Toncsi).

Tegnap a koresolyabál miatt zónás-előadás volt, nehogy a színház a közönséget a báltól elvonja. Előadták: Don Juan vagy a kőszobor vendég és vacsora a pokol tornácában.

Heti műsor: vasárnap, 2-ik bérletben, »Csikos«, népszínmű, Szigligetitől; hétfőn, 3. bérlet,

»Megboldogult«, 3 felvonásos vigjáték (újdonság); kedden, 4. bérlet, »Cziterás«, Konti és Murai operettje (újdonság); szerdán, 5. bérlet, »Otthon«, Sudermann színműve (újdonság); csütörtökön, 6. bérlet, »Szókimondó asszonya«; pénteken, 7. bérlet, »Lengyel Zsidó«, színmű (újdonság); szombaton, 8. bérlet, »Ripp«, operette; vasárnap, 9. bérlet, »Pópa«, népszínmű (újdonság).

Összegezve a látottakat és tapasztaltakat, azt mondhatjuk: Hajdu István színtársulata a vidéki társulatok jobbjai közé tartozik. A színészek jó játéka, az öltözetek csinosága, az igazgató azon eljárása alapján, hogy újdonságok eljátszásával iparkodik a közönségnek kedveskedni, megérdemlik, hogy városunk lakossága vegye pártfogásába őket és minél tömegesebben járjon színházba. Ezzel egyrészt magának élvezetes estétet szerez, másrészt törekvő színészeinknek az ambícióját emelni fogja, végre a megélhetésüket biztosítja.

Tudtommal van itt egy színpártoló társaság, melynek figyelmébe ajánlom színészeinket és óhajtanám, hogy vegye pártfogásába őket, mert minden jel arra mutat: megérdemlik.

HIRDETÉSEK.

Sz. 4423—1895.

Árverési hirdetmény.

Korond község tulajdonát képező »Árcsói« két kövű lisztelő malom, az amellel fekvő 60 hold fekvőséggel együtt, 1895. év április 24-től kezdődő 6 egymásután következő évre, az árcsói malomházban, folyó évi április hó 7-én d. e. 9 órakor megtartandó nyílt árverésen haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a korondi jegyzői irodán megtekinthetők.

Sz. Udvarhely, 1895. márczius 27-én.

Ádám Albert, szolgabíró.

A székelyudvarhelyi ászok-sörfőzde a legjobb

ások-sörökkel

szolgál.

Haurik Alfréd,

sörfőzde-tulajdonos.

Eladó

470 szál tölgyfa, a homoródvárosfalvi erdőn, könnyen hozzáférhető helyen.

Értekezni lehet az ár- és feltételekről Székely-Udvarhelyt László Domokossal és H.-Jánosfalván id. Kelemen Mózzal. 1—1.

A legnemesebb erdélyi TERMÉSZETES HEGYIBOROK és erdélyi champagner, küküllőmenti pezsgő-borok,

a melyek valódiságáért kezeséget vállalok, — eredeti töltésben és raktári árakban —

Székely-Udvarhelyt GÁL JÁNOS kereskedésében kaphatók.

„Szász-vesszősi”

kitűnő asztali bor, literes palaczk, üveggel együtt 65 krajczár.

Jó és friss ízű „Nagy küküllőmenti”

literes palaczk, üveggel együtt 55 kr. Nagyobb megrendelések borokra palaczkokban vagy hordókban, külön en gros árjegyzék szerint a segesvári vasuti állomásról küldetnek. (Magy. áll. vasut, keleti vonal.)

Nagy raktár: 1—szilvórium-, seprőpállinka- és cognachból.

TEUTSCH B. JÓZSEF

borkiviteli üzlete Segesvárt (erdély).

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Üzleti értesítés.

Van szerencsém a t. közönség szives figyelmét felhívni a helyben (Kossuth-utcai Schnapek-szálloda mellett) 10 év óta fenálló

BUTORRAKTÁRAMRA,

melyben mindennemű fényezett vagy matt fabutorok esztergályozva, kárpitozva; nemkülönbben vasbutorok és hajlitott nádszékek mindenkor a legnagyobb választékban, szolid árak mellett, részletfizetésre is kaphatók.

Az eddigi szives pártfogást megköszönve és azt továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel:

3—3 BERGER JÓZSEF.

FŐVÁROSI LAPOK

politikai és szépirodalmi napilap.

Felelős szerkesztő: PORZSOLT KÁLMÁN.

Kiadótulajdonos: ATHENAEUM RÉSZV.-TÁRS.

A család minden tagja megtalálja benne a maga olvasmányát. A HÖLGYEKNEK: a legjelesebb írótól regény, elbeszélés, költemény, szellemes tárcza, divattudósítás, érlekes újdonságot, karcolatok. Az URÁKNAK: becsületes magyar politika, mely minden pártot teljesen független, a leghitelesebb értesülések, megvesztégethetlen közgazdasági rovat.

Az összes napilapoktól eltérő új szellem.

Megjelenik mindennap, finom kiállításban.

VASÁRNAPONKÉNT KÜLÖN MEGLEPETÉS.

!! Gyönyörű aktuális illusztrációk !!

!INGYEN!

!INGYEN!

Az április hó elsejével belépő új előfizetők (hónapos előfizetők is) ingyen kapják meg a „Fővárosi Lapok” farsangi emléket, mely az 1895-iki farsang történetét tartalmazza, az ország összes bálozó hölgyeinek névsorával.

A fűrdőidény alkalmával a „Fővárosi lapok” nyújtja a legszórakoztatóbb olvasmányokat.

A „Fővárosi Lapok” előfizetési ára:

Egy hóra 1 forint 20 krajczár, negyedévre 3 forint 50 krajczár, félévre 7 forint, egész évre 14 forint.

Államnév kedvezmény: a „Fővárosi Lapok” előfizetői között kapják a Wohl Janka által szerkesztett MAGYAR BAZÁR című hetilapot, mely a „Fővárosi Lapok”-kal együttesen előfizetve, egy negyedévre 5 forint.

Mutatványszámot levelezőlapon nyilvánított óhajra 8 napig ingyen és bérmentve küld a „Fővárosi Lapok” kiadóhivatala bárkinék.

Czím egyszerűen:

A „FŐVÁROSI LAPOK” kiadóhivatala Budapest, Ferencz-teret 3. szám.

1—3